שיפוי וביטוח

מנגנוני הגנה על דירקטורים ונושאי משרה

על מנת להגן על נושאי משרה ולאפשר להם לפעול בחופשיות למען החברה וזאת מבלי חשש מפני תביעות, מאפשר החוק לחברה להגן על נושאי המשרה בה (במסגרת פעילותם בה) בשלושת האמצעים הבאים: פטור, שיפוי וביטוח.

פטור - חברה רשאית לפטור מראש, נושא משרה בה מאחריותו (כולה או מקצתה) בשל נזק שייגרם לחברה עקב הפרת חובת הזהירות כלפיה בכפוף לכך שנקבעה הוראה בנושא בתקנון החברה. הפטור לא יחול על הפרת חובת האמונים ועל הפרת חובת זהירות ב"חלוקה" (חלוקת דיבידנד).

שיפוי - חברה רשאית לשפות נושא משרה בה מראש או בדיעבד בגין חבות כספית שהוטלה עליו לטובת אדם אחר על-פי פסק דין ו/או הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עו"ד, שהוציא עקב חקירה או הליך שהתנהל נגדו בידי רשות מוסמכת, כל עוד הליכים אלו לא הסתיימו בהגשת כתב אישום פלילי או בקנס מנהלי ובכפוף לכך שנקבעה הוראה בנושא בתקנון החברה.

ביטוח - חברה רשאית לבטח את נושאי המשרה המכהנים שלה בביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה וזאת בגין חבות שתוטל עליהם במסגרת מילוי תפקידם בגין: (א) הפרת חובת הזהירות כלפי החברה או כלפי אדם אחר; (ב) בגין הפרת חובת האמונים כלפי החברה ובלבד שפעלו בתום לב, והיה להם יסוד סביר להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה; ו-(ג) בגין חבות כספית שתוטל עליהם לטובת אדם אחר.

עוד קובע חוק החברות, כי לא יהיה תוקף להוראה בתקנון, המתירה לחברה להתקשר בחוזה לביטוח אחריותו של נושא משרה בה, להוראה בתקנון או להחלטת דירקטוריון המתירה לשפות נושא משרה, או להוראה בתקנון הפוטרת נושא משרה מאחריותו כלפי החברה, בשל: (1) הפרת חובת אמונים; (2) הפרת חובת זהירות שנעשתה בכוונה או בפזיזות, למעט אם נעשתה ברשלנות בלבד; (3) פעולה תוך כוונה להפיק רווח אישי שלא כדין; (4) וקנס או כופר שהוטל עליו.

השוואה בין ביטוח לבין שיפוי נושאי משרה:

	ביטוח	שיפוי
נעשה על-ידי	חברת הביטוח	החברה עצמה החברה יכולה לבטח את השיפוי
מועד קביעתו	ניתן לבטח מראש. אין אפשרות לביטוח בדיעבד.	ניתן לשפות מראש או בדיעבד.

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

	ביטוח	שיפוי
אירועים שניתן לכלול	1. הפרה של חובת הזהירות כלפי החברה או כלפי אדם אחר. 2. הפרה של חובת האמונים כלפי החברה. 3. חבות כספית שתוטל עליו לטובת אדם אחר.	חבות כספית שהוטלה על נושא המשרה לטובת אדם אחר. הוצאות התדיינות סבירות.
סייגים לאירועים	1. הפרת חובת הזהירות, שנעשתה בכוונה או בפזיזות. 2. הפרת חובת אמונים, אם נושא המשרה פעל שלא בתום-לב, או אם יש סביר להניח שהפעולה תפגע בטובת החברה. 3. פעולה מתוך כוונה להפיק רווח אישי שלא כדין. 4. קנס או כופר בשל עבירה.	הפרת חובת הזהירות, שנעשתה בכוונה או בפזיזות. הפרת חובת אמונים, אם נושא המשרה פעל שלא בתום-לב, או אם יש סיוד סביר להניח שהפעולה תפגע בטובת החברה. פעולה מתוך כוונה להפיק רווח אישי שלא כדין. הוצאות משפטיות בהליך פלילי, בו הורשע נושא המשרה.

היבטים עסקיים וניהוליים

נושאי משרה לרבות דירקטורים חשופים לתביעות בגין פעולות שביצעו במסגרת ביצוע תפקידם בחברות בהן הם מכהנים. שורת פרשיות בארץ ובעולם הביאו לשינויים משמעותיים בחקיקה ובפסיקה, אשר הגבירו את אחריותם האישית של הדירקטורים והמנהלים והסדירו את הנסיבות בהן יותר מתן פטור, שיפוי וביטוח לאותם נושאי משרה.

כאמור, חברה יכולה לפטור, לשפות ולבטח נושאי המשרה בגין הפרת חובת הזהירות וכן חובת האמונים ובלבד שפעלו בתום לב, והיה להם יסוד סביר להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה.

חובת זהירות - החובה לפעול ברמת מיומנות וזהירות בה היה פועל נושא משרה סביר באותן נסיבות. לדוגמא: דרישת מידע ובדיקת כדאיות של עסקאות אותן הוא מאשר בתפקידו.

חובת אמונים - החובה להימנע מניגוד עניינים ומתחרות עם החברה, ניצול החברה לטובתו האישית של נושא המשרה ומסירת גילוי לחברה בדבר כל ידיעה שהגיע לידיו מתוקף תפקידו.

אחת ההגנות המרכזיות של דירקטורים היא "כלל שיקול הדעת העסקי" - Business Judgment Rule, אשר התפתח בפסיקה בארצות-הברית ויושם גם בפסיקה הישראלית.

משמעות הכלל האמור היא כי במקרה של תביעה נגד דירקטור בטענה כי הפר את חובותיו מכוח דיני החברות (בין אם בפעולה או במחדל) - תעמוד לזכותו חזקה כי פעל באופן תקין וזאת בכפוף

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

להתקיימותם של שלושה תנאים מצטברים: (1) הדירקטור נהג בתום-לב מבחינה סובייקטיבית; (2) הדירקטור לא היה נגוע בניגוד עניינים; ו-(3) הדירקטור פעל באופן "מיודע" וזאת לאחר דיון, עיון ובחינת הנתונים והשיקולים הרלוונטיים.

חוק החברות

סעיפים 252, 253 ו-253(א)
חובות נושאי משרה – חובת הזהירות

252(א) נושא משרה חב כלפי החברה חובת זהירות כאמור בסעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].

(ב) אין בהוראת סעיף קטן (א) כדי למנוע קיומה של חובת זהירות של נושא משרה כלפי אדם אחר.

253. נושא משרה יפעל ברמת מיומנות שבה היה פועל נושא משרה סביר, באותה עמדה ובאותן נסיבות, ובכלל זה ינקוט, בשים לב לנסיבות הענין, אמצעים סבירים לקבלת מידע הנוגע לכדאיות העסקית של פעולה המובאת לאישורו או של פעולה הנעשית על ידיו בתוקף תפקידו, ולקבלת כל מידע אחר שיש לו חשיבות לענין פעולות כאמור.

253א. מינוי דירקטור שהוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או שהוא בעל כשירות מקצועית לפי סעיפים 219(ד) או 240(א1), אין בו כדי לשנות מן האחריות המוטלת עליו ועל שאר הדירקטורים בחברה, על פי כל דין".

סעיפים 254-256
חובות נושאי משרה – חובת אמונים

254. (א) נושא משרה חב חובת אמונים לחברה, ינהג בתום לב ויפעל לטובתה, ובכלל זה

(1) יימנע מכל פעולה שיש בה ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו בחברה לבין מילוי תפקיד אחר שלו או לבין ענייניו האישיים;

(2) יימנע מכל פעולה שיש בה תחרות עם עסקי החברה;

(3) יימנע מניצול הזדמנות עסקית של החברה במטרה להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר;

(4) יגלה לחברה כל ידיעה וימסור לה כל מסמך הנוגעים לעניניה, שבאו לידיו בתוקף מעמדו בחברה.

(ב) אין בהוראת סעיף קטן (א) כדי למנוע קיומה של חובת אמונים של נושא משרה כלפי אדם אחר.

255. (א) חברה רשאית לאשר פעולה מהפעולות המנויות בסעיף 254(א) ובלבד שנתקיימו כל התנאים האלה:

(1) נושא המשרה פועל בתום לב והפעולה או אישורה אינן פוגעות בטובת החברה;

(2) נושא המשרה גילה לחברה, זמן סביר לפני המועד לדיון באישור, את מהות ענינו האישי בפעולה, לרבות כל עובדה או מסמך מהותיים.

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

(ב) אישור החברה לפעולות שאינן פעולות מהותיות יינתן לפי הוראות הפרק החמישי לענין אישור עסקאות, ואישור החברה לפעולות מהותיות יינתן לפי הוראות הפרק החמישי לענין אישור עסקאות חריגות; הוראות הפרק החמישי לגבי תוקפן של עסקאות, יחולו, בשינויים המחויבים, לגבי תוקפן של פעולות.

256. (א) על הפרת חובת אמונים של נושא משרה כלפי החברה יחולו הדינים החלים על הפרת חוזה, בשינויים המחויבים.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), רואים נושא משרה שהפר חובת אמונים כלפי החברה כמי שהפר את התקשרותו עם החברה.

(ג) חברה רשאית לבטל פעולה שעשה נושא משרה בשם החברה כלפי אדם אחר או לתבוע מאותו אדם את הפיצויים המגיעים לה מנושא המשרה, אף בלא ביטול הפעולה, אם אותו אדם ידע על הפרת חובת האמונים של נושא המשרה, וידע או היה עליו לדעת על העדר אישור לפעולה.

(ד) חזקה על אדם שלא היה עליו לדעת על העדר אישור לפעולה כנדרש לפי פרק זה אם קיבל את אישור הדירקטוריון לכך שנתקבלו כל האישורים הנדרשים לפעולה."

סעיף 258
סמכות החברה למתן פטור, שיפוי וביטוח

(א) "חברה אינה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת האמונים כלפיה.

(ב) חברה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת הזהירות כלפיה, בהתאם לקבוע בפרק זה בלבד.

(ג) חברה רשאית לבטח את אחריותו של נושא משרה בה או לשפותו, בהתאם לקבוע בפרק זה בלבד".

סעיף 259
הסמכה למתן פטור

(א) "חברה רשאית לפטור, מראש, נושא משרה בה מאחריותו, כולה או מקצתה, בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות כלפיה, אם נקבעה הוראה לכך בתקנון.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), חברה אינה רשאית לפטור מראש דירקטור מאחריותו כלפיה עקב הפרת חובת הזהירות בחלוקה".

סעיף 260
רשות לעניין שיפוי

1. "חברה רשאית, אם נקבעה בתקנונה הוראה מההוראות המפורטות בסעיף קטן (ב), לשפות נושא משרה בה, בשל חבות או הוצאה כמפורט בפסקאות (1), (1א) ו-(2), שהוטלה עליו או שהוציא, עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה:

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

1. חבות כספית שהוטלה עליו לטובת אדם אחר על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט;
2. (א1) הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא משרה עקב חקירה או הליך שהתנהל נגדו בידי רשות המוסמכת לנהל חקירה או הליך, ואשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו ובלי שהוטלה עליו חבות כספית כחלופה להליך פלילי, או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדו אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית או בקשר לעיצום כספי; .....הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא המשרה או שחויב בהן בידי בית משפט, בהליך שהוגש נגדו בידי החברה או בשמה או בידי אדם אחר, או באישום פלילי שממנו זוכה, או באישום פלילי שבו הורשע בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית.

2. הוראה בתקנון לעניין שיפוי יכול שתהיה כל אחת מאלה: הוראה המתירה לחברה לתת התחייבות מראש לשפות נושא משרה בה, בכל אחד מאלה (בחוק זה - התחייבות לשיפוי)

א. כמפורט בסעיף קטן א(1), ובלבד שההתחייבות לשיפוי תוגבל לאירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות החברה בפועל בעת מתן ההתחייבות לשיפוי וכן לסכום או לאמת מידה שהדירקטוריון קבע כי הם סבירים בנסיבות הענין, ושבהתחייבות לשיפוי יצוינו האירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות החברה בפועל בעת מתן ההתחייבות וכן הסכום או אמת המידה אשר הדירקטוריון קבע כי הם סבירים בנסיבות העניין;

ב. כמפורט בסעיף קטן א(1א) או (2);

הוראה המתירה לחברה לשפות נושא משרה בה בדיעבד (להלן - היתר לשיפוי)."

סעיף 261
ביטוח אחריות

"חברה רשאית, אם נקבעה לכך הוראה בתקנון, להתקשר בחוזה לביטוח אחריותו של נושא משרה בה בשל חבות שתוטל עליו עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה, בכל אחד מאלה:

1. הפרת חובת זהירות כלפי החברה או כלפי אדם אחר;
2. הפרת חובת אמונים כלפי החברה, ובלבד שנושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד סביר להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה;
3. חבות כספית שתוטל עליו לטובת אדם אחר".

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

סעיף 262(ב)
שינוי התקנון

''בחברה ציבורית אשר נושא משרה בה הוא בעל שליטה כהגדרתו בסעיף 268, טעונה החלטת האסיפה הכללית לכלול הוראה בתקנון בדבר פטור, שיפוי או ביטוח, נוסף על הרוב הדרוש לשינוי התקנון, גם אישור של בעלי מניות שאינם בעלי ענין אישי באישור ההחלטה, כנדרש לגבי עסקה חריגה, לפי הוראות סעיף 275(א)''.(3)

סעיף 263
הוראות חסרות תוקף

"לא יהיה תוקף להוראה בתקנון, המתירה לחברה להתקשר בחוזה לביטוח אחריותו של נושא משרה בה, להוראה בתקנון או להחלטת דירקטוריון המתירה לשפות נושא משרה, או להוראה בתקנון הפוטרת נושא משרה מאחריותו כלפי החברה, בשל כל אחד מאלה:

1. הפרת חובת אמונים, למעט לענין שיפוי וביטוח בשל הפרת חובת אמונים כאמור בסעיף 261(2);
2. הפרת חובת זהירות שנעשתה בכוונה או בפזיזות, למעט אם נעשתה ברשלנות בלבד;
3. פעולה מתוך כוונה להפיק רווח אישי שלא כדין;
4. קנס, קנס אזרחי, עיצום כספי או כופר שהוטל עליו".

בתי המשפט חוזרים ומדגישים את האחריות של הדירקטורים לפעול בזהירות והגינות במסגרת תהליך קבלת החלטות בפעילות החברה.

פסק דין
פרשת פיננסיטק, מאי 2015

כב' השופטת רונן הדגישה את חובת איסוף המידע כאשר דירקטור מבקש להשתמש בהגנת "כלל שיקול הדעת העסקי ."

חובה זו נועדה להגשים את קריטריון ה"באופן מיודע", קרי לאחר דיון ועיון בנתונים ובשיקולים הרלוונטיים. הדגש בבחינה השיפוטית הוא על בחינת תהליך קבלת ההחלטה. בית המשפט נמנע לעומת זאת מלבחון את תוכן ההחלטה ולהתערב בה.

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

חוזר רשות החברות
מדיניות רשות החברות הממשלתיות לענין מתן התחייבות לשיפוי מראש של נושאי משרה, פברואר 2017

בהתאם לסעיף 260 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, רשאית חברה לשפות נושא משרה בשל חבות שהוטלה עליו או בשל הוצאה שהוציא, עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה, במקרים ובתנאים הקבועים בחוק. חברה רשאית לתת שיפוי כאמור בדיעבד או להתחייב למתן שיפוי כאמור מראש.

עם זאת, על פי מדיניות רשות החברות הממשלתיות ("הרשות"), שנקבעה על דעת משרד המשפטים, גם במקרים בהם חוק החברות אינו דורש כי השיפוי יובא לאישור האסיפה הכללית, הוספה דרישה זו ביחס לכלל נושאי המשרה בתקנונים הרלבנטיים.

הקריטריונים, כפי שמפורטים בחוזר, המהווים תנאי למתן השיפוי, נועדו לאזן, במסגרת גבולות הדין, בין שני אינטרסים: מתן הגנה נאותה לנושאי המשרה בחברות הממשלתיות במקרים המתאימים, על מנת לאפשר להם לפעול לטובת החברה; ושמירה על האינטרס הציבורי בניהולן התקין של החברות הממשלתיות והתנהלות נושאי המשרה בהן, וזאת על רקע קיומה של בעיית נציג מובנית בחברות ממשלתיות. רשות החברות תשקול להמליץ לשרים לתמוך באישור התחייבות לשיפוי של נושאי משרה אם בהתחייבות המוצעת מתקיימים התנאים המפורטים בחוזר. בחינת הרשות תתבצע בכל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבותיו.

חוק ספציפי, החלטות ממשלה, תקנון החברה

יש לבדוק שלא נקבע בהם דבר ביחס לביטוח ושיפוי.

חוק ניירות ערך
סעיף 56ח
איסור על ביטוח ושיפוי בעבירות לפי חוק ניירות ערך

1. על אף האמור בכל דין, ובלי לגרוע מהוראות סעיפים 262 עד 264 לחוק החברות:
   1. אין לבטח, במישרין או בעקיפין, הליך לפי פרק ח'3, ח'4 או ט'1 (בסעיף זה – הליך);
   2. חוזה לביטוח למקרה ביטוח של הליך - בטל;
   3. תאגיד לא ישפה ולא ישלם, במישרין או בעקיפין, עיצום כספי שהוטל על אחר, ובעל שליטה בתאגיד לא ישפה ולא ישלם, במישרין או בעקיפין, עיצום כספי שהוטל על התאגיד, על נושא משרה בכירה בתאגיד או על עובד בתאגיד;
   4. הוראה או התחייבות לשיפוי בשל הליך - בטלה.

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

2. (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), ניתן לשפות או לבטח אדם בשל תשלום לנפגע ההפרה כאמור בסעיף 52נד(א)(1)(א) או בשל הוצאות שהוציא בקשר עם הליך שהתנהל בעניינו, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, ולרבות בדרך של שיפוי מראש; (3) לא יהיה תוקף להתחייבות לשיפוי או לביטוח לפי פסקה (1), של נושא משרה בתאגיד, אלא אם כן נקבעה בתקנון החברה הוראה המתירה זאת.

בדיקת התנאים העיקריים בפוליסה לביטוח אחריות דירקטורים

על הדירקטור לבדוק את תנאי הפוליסה. פוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה כוללת סייגים וחריגים אין ספור, ולכן יש לבדוק אותה בקפדנות על מנת לדעת מה היקף האחריות שנשאר בסופו של דבר.

דוגמה לעמדה של חברת ביטוח ביחס לאי-תחולתה של פוליסת הביטוח במקרה מסוים נדונה בבית המשפט העליון:

פסק דין פרשת תקווה – כפר להכשרה מקצועית, אוגוסט 2016: טענות של חברת ביטוח נושאי משרה – לאי-תחולת הביטוח

''מפי מגדל נשמעו כמה טענות עיקריות: **ראשית**, נטען, כי טרם הוצאת הפוליסה ניתנו תשובות כוזבות ומטעות בדבר מצבן של החברה והחברה הבת בטפסי ההצעה שמולאו ונחתמו על-ידי פינקוביץ, וכי אי-גילוי מידע זה מהווה הפרה של חובת הגילוי המוטלת על מבוטח. **שנית**, לטענת מגדל, מאחר והפוליסה היא על בסיס Claims Made, והיא מכסה אך ורק תביעות המוגשות לראשונה במהלך תקופת הכיסוי הביטוחי על-פי הפוליסה (לרבות נסיבות העלולות להוביל לתביעות כאלה), נסיבות המקרה הנדון, שהיו ידועות טרם כריתת חוזה הביטוח ולא נמסרו למגדל, אינן מכוסות בפוליסה. **שלישית**, נטען, כי התביעה נסבה ברובה המכריע על מעשים שנעשו טרם תקופת הפוליסה או התאריך הרטרואקטיבי הקבוע בה. **רביעית**, לטענת מגדל, חלק מהמעשים המיוחסים לדירקטורים (ובהם – הפרה בוטה של חובת הנאמנות וכלל המעשים המיוחסים לפינקוביץ) מוחרגים מהפוליסה ואינם ניתנים לביטוח, כעולה מסעיף 263 לחוק החברות. לבסוף, נטען כי על-פי הוראת סעיף 4.14 לפוליסה, תביעה המוגשת ביוזמת החברה אינה כלולה בכיסוי הביטוחי''.

יש לבחון את הפוליסה המוצעת ולבחון את תנאיה, ואת התאמתה לצרכים הייחודיים של הדירקטור. מאחר **שזוהי התמחות ומומחיות** (אף עבור יועצי ביטוח) אין טעם שתנסו לעשות את זה בעצמכם. עליכם לקבל ייעוץ מקצועי מיועץ ביטוח שזהו תחום מומחיותו.

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

להלן רשימה של תנאים שצריך לבחון בפוליסה:

1. **האם הפוליסה חלה על כל נושאי המשרה בחברה כהגדרתם בסעיף 1 לחוק החברות, בעבר, בהווה ובעתיד** – יש לזכור כי החברה יכולה להוסיף להגדרת נושא משרה לצורך הפוליסה בעלי תפקידים נוספים, כמו מבקר פנים, חשב ועוד .
2. **האם גבול האחריות הכספית הולם את הסיכון** – בקביעת הסכום ההולם יש להביא בחשבון גורמים כמו: האם מניות החברה נסחרות בציבור, ובפרט בבורסה בארה"ב; מתי גויס לאחרונה הון מהציבור; תחומי פעילותה של החברה; שווי נכסי החברה וכדומה.
3. **האם הכיסוי לפי הפוליסה הורחב באופן המרבי** – כלומר, האם הסייגים הרבים אינם מונעים בסופו של דבר כיסוי רחב של מירב המקרים האפשריים? חשוב לציין כי סייגים מסוימים שנקבעו בפוליסה ניתנים לביטול או לשינוי.
4. **האם קיימים בפוליסה סייגים לגבי פעילות חריגה המתוכננת על-ידי החברה** – הכוונה לפעולות חריגות כגון: הנפקת ניירות ערך לציבור, מיזוגים, רכישת חברות, וכדומה.
5. **האם קיימת בפוליסה מגבלה של תאריך רטרואקטיבי** - הפוליסה המקובלת בתחום ביטוח נושא משרה מכסה תביעות שתוגשנה במשך תקופת הביטוח, דהיינו ,התאריך הקובע הינו יום הגשת התביעה ולא יום היווצרות עילת התביעה .לעיתים חברת הביטוח מגבילה את הכיסוי ביחס לתביעות שעילתן נוצרה לפני תאריך מסוים שנקבע. על המבוטח לשקול אם באפשרותו להסכים לתאריך המוצע על-ידי חברת הביטוח. בדרך-כלל, ניתן לרכוש כיסוי ל"תאריך רטרואקטיבי" מוקדם יותר תמורת פרמיה נוספת, על מנת ליצור רצף ביטוחי .
6. **כיצד מגדירה הפוליסה את תאריך הגשת התביעה** – על המבוטח לוודא כי הפוליסה תכסה חבות בגין אירוע ביטוחי שידווח לחברת הביטוח במהלך תקופת הביטוח, גם אם בפועל תוגש התביעה לאחר שתקופת הביטוח תסתיים, שכן כפי שצויין בסעיף (5), הפוליסה מכסה בדרך כלל רק תביעות המוגשות במהלך תקופת הביטוח .
7. **האם בפוליסה כלולה אופציה לטובת המבוטח להאריך את תקופת הביטוח** – ניתן לכלול בפוליסה סעיף המקנה למבוטח זכות אופציה – תמורת תוספת פרמיה רק במקרה של מימוש האופציה – להאריך את משך הכיסוי למקרה שחברת הביטוח תבטל אתת הפוליסה, או תסרב לחדשה עם סיומה, וזאת בגין תביעה שתוגש במשך תקופת ההארכה עקב אירוע ביטוחי שהתרחש בתקופת הביטוח המקורית, קודם להארכה.
8. **האם קיים בפוליסה סייג לגבי הגשת תביעה מצד החברה כנגד נושא המשרה** – סייג זה מקובל ברוב הפוליסות. לעיתים ניתן לבטלו לחלוטין, ומכל מקום יש לצמצמו על מנת שלא יחול על תביעה נגזרת, תביעת מפרק או תביעה של כונס נכסים.

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

9. **האם בפוליסה כלול סעיף תשלום מקדמות על-ידי חברת הביטוח** – הוצאות משפטיות בקשר להגנה מפני תביעה המוגשת נגד נושא משרה הינן גבוהות, בפרט אם התביעה מוגשת בחו"ל. על המבוטח לוודא כי הסדרי הפוליסה בקשר למימון הוצאותת משפטיות מניחים את הדעת.

נתונים המשפיעים על קביעת סכום הפרמיה של פוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה

1. **בעלות על החברה** - פרמיה לחברה ציבורית יקרה יותר משל חברה פרטית, ופרמיה לחברה בבעלות ממשלתית מלאה זולה יותר מחברה בבעלות ממשלתית חלקית.
2. **רקע עסקי** - תחומי פעילות בעלי סיכון הם יקרים יותר, כגון בנקאות, פיננסים, ביטוח, אנרגיה, ייצור לסוגיו. כך גם היקף פעילות מבחינה כספית ומבחינת חשיפה לציבור הרחב; כן יש לבחון את שווי החברה ונכסיה, תוצאות עסקיות בשנים האחרונות, מיזוגים והשתלטויות על חברות (בעבר ובאשר לתכניות לעתיד), כיוון הפעילות ומגמות המשק בכלל ובתחומים בהם עוסקת החברה.
3. **מקומות פעילות** - בישראל, באירופה, במזרח הרחוק וביתר העולם. בארה"ב במיוחד הפוליסה נחשבת ליקרה בשל ריבוי התביעות נגד נושאי משרה.
4. **הנפקת ניירות ערך** - האם נערכה הנפקה לציבור, ומתי? האם קיימות תכניות להנפקה בעתיד? האם ניירות ערך של החברה נסחרים בבורסה בישראל? האם ניירות ערך של החברה נסחרים בבורסה בחו"ל, ובפרט בארה"ב/קנדה?
5. **רקע משפטי וכללי** - מקום רישום החברה וחברות בת; מעורבות החברה בהליכים משפטיים בעבר; מעורבות נושאי המשרה בהליכים משפטים בעבר; מספר נושאי המשרה.
6. **הכיסוי הביטוחי המבוקש** - גבול האחריות מבחינה כספית; תחום טריטוריאלי וסעיף שיפוט: האפשרויות המקובלות הן – ישראל בלבד, "כל העולם" - למעט ארה"ב/קנדה, "כל העולם" – כולל ארה"ב/קנדה (באמור, פוליסה הכוללת סעיף שיפוט שהורחב לארה"ב ולקנדה יקרה באופן משמעותי ביותר, בהשוואה לפוליסה ללא כיסוי לארה"ב/קנדה); ביטול סייגים; תוספת הרחבות לכיסוי המקובל; סכומי ההשתתפות העצמית.
7. **שיקולים נוספים** - הניסיון שנרכש בענף ביטוח אחריות נושאי משרה בכללו (בישראל ובחו"ל), קיומו או העדרו של שוק ביטוח בנפח מתאים לעריכת הכיסוי הביטוחי, גורמי תחרות בין מבטחים שונים.

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.

מסמכים לעיון: פוליסה לביטוח דירקטורים (שימרו אצלכם העתק), כתב שיפוי (אם ניתן) (שימרו אצלכם העתק)

שאלות לדיון: ראו לעיל השאלות ביחס לפוליסת הביטוח

ייעוץ לקבל: מיועץ ביטוח מומחה בתחום ביטוח נושאי משרה – על סבירות הכיסוי הביטוחי; מהיועץ המשפטי – על חוקיות הוצאת פוליסת הביטוח ו/או כתב השפוי.

הערת אזהרה
המסמך אינו מהווה עמדת רשות החברות הממשלתיות, ולא בא במקום הוראות הדין וחוזרי הרשות הרלבנטיים, תנאי שימוש "דירקטורי" מופיעים באתר רשות החברות הממשלתיות.